

اسلام كېمىسى

مىزىرى : نىلىم ئىبات

۱۳ جىمادى الاولى ۱۳۳۲

۲۷ مارت ۱۳۳۰

صانى ۵

يىل ۱

قرآن كېمىسى

سورە انفطارك تىرجىمىسى خ . ن

قىسقىچە

اسلام ھىقۇقى — ھىكىمى شىخسىت سىد ھاشىم

اجتېھاد ۋە تىقلىد ازىمىر مېغۇنى سىد

اسلام كېمىسى

ئىسلامىيەت ھەققىدە [مىسلمان قەدىنلىرىنىڭ مۇقەم جەمئىيەت ۋە تىراجىم ھەققىدە دائىرە

آئامىر اسلامىيەتنىڭ جەدۋىلى] بىرۈسەلى شەمىيە ھاشىم

اسلامدە قەدىننىڭ مۇقەم جەمئىيەتسى شەمىيە ھاشىم

جەمئىيەت

جەمئىيەت ھەققىدە [كۆك ئالبىكىك بۇرغۇن ئىلە يازدىنى مەقالە مەسئۇلىيەت] ھاشىم ئىبات

دېمىر ئىسلامىيەتسى

دېننىڭ مەنىسى ھەققىدە مۇقەم زاغىب خەلىفىسى

اسلام كېمىسى

مىسلىرىنىڭ بىرۈسەلى ازىمىر مېغۇنى سىد

دېننىڭ مەنىسى قازانلى بىرۈسەلى سىد

« كىتەپنىڭ مەنىسى » دىيار بىرۈسەلى سىد

اسلام كېمىسى

استانبول : تۈرك بىلىكى دىننىڭ بىرۈسەلى روسىيە : مىرەلەردە قىزىق

ايرىتىش ھەققىدە : قازانلى مىرەلەردە قىزىق قازانلى بىرۈسەلى سىد

ھۆكۈمەتنىڭ بىرۈسەلى بىرۈسەلى سىد

ھىندىستان : ھىندىستاندە ئىتىقاد ھەققىدە مەسئۇلىيەت .

استانبولدا مەسئۇلىيەت : « تۈرك يۈرۈدى كىتەپخانىسى » نىسخەسى ۶ بارەدە

دەرسەت — مەسئۇلىيەت

اسلامده قادینک موقع اجتماعیسی

- ۱ -

بر دین، بالکتر وضع ایتدیکی احکامه نظراً تنقید اولنه بیلیر. کندیسنه انتساب ایدن قوملرک اعتبارلرینه، بدعتلرینه باقهرق دینی انتقاد قالدشمق هیچ بر زمان و هیچ بر صورتیه دوعری و منطقی بر حرکت اوله من.

انتقاد جیلرک دائماً بوحقیقتی درپیش ایتلمی ایجاب ایدورکن مع التأسف اکثریا اهل ایتدکلری کوریلور، دوامی و دوزین تبعلره محتاج اولان مسائل، ابتدائی بر معلوماته کلیشی کوزل تنقید ایدیله من؛ ایتک جرئتده بولنانلر کندیلرینی کولونج بر موقعه قویمقدن باشقه برشی یا پیش اولزلر. واضع شرعک قادین حقتده کی تبلیغات عالیه سنی روح دینه نفوذ ایده بیلیمک شرطیه تدقیق ایدنلر آرمسند اسلامیتی اتهام ایتک قالدشمق بر فرد بولته من ظن ایدورم.

اسلامیت، اجتماعی بر دین، مدنی بر شریعتدر. یکانه غایه سی بشریتی ذلت و سقالتدن قورتارهرق اوکا بر جهان رفاه و سعادت آچمقدن عبارتدر. بشریت (ارکک) و (قادین) نامی آئنده ایکی رکندن مرکب بولندیجی جهته مطلوب اولان رفاه و سعادتک بحق تأمین ایدیله بیلیمسی ایچون بوایکی رکنی مسعود و مرفه یاشانه حق اساساته احتیاج واردر. بواساسلری ایلک دفعه وضع ایدن بر (دین) وارسه اوده اسلامیتدر.

قرون اولیده بوتون دینلر، بوتون ملتلر طرفندن قادینلر حقتده نه قدر قنا حکملر ویرلش، نه درجه بد معامله لر روا کورولش اولدیغنی اثبات ایتک اوقدر کوچ برایش دکلدن: یونانیلر، قادینی بالکتر امور بیتیه نی تسویه، نوعی تکثیر خدمتیه مکلف، سفیل بر مخلوق کی نلتی ایدیورلردی.

موسیو (ترویلونج)، حکومته دینج و توانا عسکر یتشدیره مین اسپارته قادینلرینک اعدام اولندقلرینی اعتراف ایدیور. اسپارته ده کندیسند استعداد تولید زیاده اولان بر قادین، قوجه سندن باشقه ارککلرله ده مناسبتده بولمغه اجبار ایدیوردی. حتی یونانیلر، مدنیتلرینک ال پارلاق دورلرندم آفته

قادینلردن غیرینه اصلاً حرمت و توجه ابراز ایتمز لردی ! ... اودورده آز
چوق تحصیل کوزمش قادینلر ، آنجق بو آلفتهلر آره سنده بولنوردی !
قرون ماضیه واضع قانونلرینک کافه سی قادینه قارشى عین شدتی ، عینی
قابالغی تجویز ایتملردر : هندستان ده قادین ، قاصیرغهدن ، اولومدن ، جهنمی
منطقه لردن ، زهرلردن ، سمندار ییلانلردن ، خانما نسوز آتشلردن داها فنا
عد اولنوردی . بوادعای تأیید ایچون (وهدا) لردن برچوق پارچه لر نقل
ایده بیلیرز .

تورات بیله قادین حقنده وهدالردن داها شفقتلی طاوراته مشدر . تورات ،
قادینک اولومدن داها آجی اولدیغنی تعلیم ایدیور . سفر توراتدن برنده دینیلورکه :
(عند الهی ده مقبول اولان کیمسه لر قادین دن اوزاق بولنان بختیارلردر . بیک
ارکک آره سنده مقبول الهی اوله جق بر ارکک بوله بیلدم فقط ، بوتون نسوان
آره سنده بوشرفه مظهر بوله جق تک بر (قادین) بوله مدم .)

مختلف ملتلر آره سنده زیاترد اولان ضرب مثلرک ، قادین حقنده داها
ملایم بر حکم ویرمدکری کوریلور : چیلیرک (قادینی دیکله ملی ، فقط اوکا
اصلاً ایناتمه ملی) یولنده برضرب مثلری واردر .

(ائی وقنا آت ایچون مهمیز ، ائی وقنا قادین ایچون ده دکنک قوللانملی)
سوزی ایتالانک پک اسکی ضرب مثلرندندر ! ..

اسپانیوللرک برضرب مثلی ، (قنا قادیندن صاقینه بی ، ائی قادینه اعتماد
ایتمه کی) توضیه ایدیور ! ..

هند ، یونان ، روما حتی اعصار اخیره قانونلری قادینی براسیره ویا
برچوجوق تلقی ایتملردر . (ماتو) قانوننه کوره (قادین چوجوقلغی دوره سنده
باباسنه ، کنجلیکنده قوجه سنه ، زوجنک وفاتنده اوغلنه ، اولادی بولنمزه
زوجنک اقرباسنه تابع اولمغه مجبوزدر .) . چونکه بوقانون قادینک هیچ بر
زمان باشلی باشه حاکم اوله بیلیمه سنه مساعد ایتمه مشدر .

روما و یونان قانونلری ده تقریباً بومالی ترتیل ایدیورلر : روماده ارککک
زوجه سی اوزرندکی حکم و تقو ذی مطلق ایدی . قادین جمعیت ایچنده حائر
اهمیت اولیان بر (اسیره) تلقی اولینیوردی .

ارکک زوجہ سنک حیات و مماتہ مالک اولق حقنی حائر بولنیوردی ! ..
یونان قانونلری ده بوتدن داها آبی احکامی محتوی دکلردی . یونانستانده قادین
هر تورلو حقوقدن محروم ایدی . قادینه حق وراثت بیلہ بخش ایدله مشدر ! ..

عربلر ، قیز چوجوقلرینی دیری دیری مزاره کومبورلردی . ایرانیلر
قادینه حس شهوانی بی تسکینه مأمور بر مخلوق نظریله باقیورلردی . بوتون
جهان بشریت قادینی اک آمانسز حکملر آلتده از رکن اسلامیت ظهور ایتش ،
قادینی لایق اولدیغی مرتبه بلده اعلا ایلشدر . قادینی یوکسلتن ؛ عمومیتله
ظن اولدیغی کبی ؛ خرسیتانلق دکل ، بلیکه مسلمانلقدر . قرون وسطی نکل
خرستیان سینیورلرینک قادینلره قارشى حس حرمت نامنه هیچ برشی بسله مدکلرینی
تاریخ پک فجیع وقعہ لرله انظار عبرتہ عرض ایدیور . فؤدالیتہ دورینک قابا
محاربلی قادینلره عتف و شدتله معاملہ ایتکی بر مزیت تلقی ایدیورلردی .
ایمپراطور شارلمان طرفدن همیشه سنه روا کوریلن ضرب و تحقیر معاملہ سی اودورده
قادینلرک خرسیتان عالنده کی ذلت و محقریتلرینی پک کوزل آکلاته بیلیر [۱] .

خرستیانلق عالنده قادینه انسانی بر موقع ویرلسی ، اندلس دن طاشان مدینت
اسلامیه سایه سنده ممکن اوله بیلشدر . عصر حاضرک اک بویوک متفکرلرندن
(کوستاولوبون) کبی حقیقت پرست عالمر ، بوحقیقتی حرمتکار برلسانله اعترافدن
چکینمبورلر ! ..

اسلامیت ، قادینی اک بست درکدن اک یوکسک درجهیه اعلا ایتش ، اوکا
پک مهم بر موقع اجتماعی ویرمشدر . دین احمدی ، قادینی اعلا ایدن ایلک ویکانه
برشریعتدر . بوحقیقت پک واضح اولدیغی حالده اسلامیتک روحنه نفوذ ایدمه یین
بعض آوروپا مؤلفلری ، دین احمدی بی قادینلر حقتده غیر انسانی احکام وضع
ایتش اولغله اتهام ایتک غرضکارلغدن کندیلرینی آله مامشلردر ، غریبدرکه

[۱] آرہ لرنده کچر بر مناقشہ نتیجہ سنده ایمپراطور شارلمانک حدتله همیشه سنک
اوزرینہ آتیہ ورق بیچارہ قادینک صاچلرندن یا قالامش ، انصاف سزجه دوکش ، زرہلی
الدیانلہ بیچارہ نکل آغزیتہ بر طوفاق اورہ ورق اوج دیشنی قیرمش اولدیغنی تاریخ خبر
ویریور .

دینلرینی یوکی مؤلفلرک آثارندن اوکره نن برقم زواللی مسلمانلرکده عینی اسناداتی تکرار ایتکده اولدقلری کوریلور :

کویا اسلامیت قادینلری ذلیل بردرکده طوتیور ، اونلری اسیر مقولهسی عد ایدیورمش . نه عظیم بهتان ! مسلمانلری انسان اتی یمکله اتهام ایدن برقم غریبلرک بویولده کی ادعالرینه او قدر حیرت ایدلر سده ، تبعسز بر جوق دینداشلریمزک اونلره پیرو اولدقلرینی کورمک ، بیلیم که ؛ یک آجیقلی اولزمی ؟ نه وەت ، یو کونکی حیات ، اجتماعیمزه نظراً قادینلر دون بردرکده بولینیورلر . بو حقیقتی هر کسله برابر بزده اعتراف ایدررز . فقط بوسقوطک سبی ، حقیقی اسلامیتده دکل ، بزم یو کونکی دینمزه آرامق ایجاب ایدر . اسلامیتک قادین حقتده کی تبلیغات عالیہسی یوکی شایعه لردن منزهدر . غریبک ، خریستیانلق غرضکارلقدن ممکن مرتبه آزاده اولان بویوک متفکرلری بیله بو حقیقتی اعترافه مجبور اولمشلردر . بوراده آوروپانک اوکی بیطرف مؤلفلرندن کوستاولوبون (Gustave le Bon) ، قوسین دو پرسووال (Caussin de Perceval) بارته له می سنت هیلهر (Barthélemy Saint-Hilaire) . دو قور ایزامبر (Isambert) و نه بر (Ebers) کی ممتاز اسملری ذکر ایدم بیلیرز .

م . شمس الدینی

اجتماعیات

اجتماعی اصول فقہ

— کوک آلب بکک بو عنوان ایله یازدینی مقاله مناسبتیه —

فخر کائنات اقدمز قرآن کریمک لسانی اوزره معروف ایله امر ایدوب ، منکردن نهیه مأمور ایدیلشدر . امت دخی اجتماعی حیثده کی سویه و اهلیتلینه کوره معروف ایله امر ایدوب منکردن نهی ایتکله مکلفدولر . ذاتاً عرف «مسلمانلرک